

WZNOSZĄC GMACH NARODOWEJ WIEDZY

200. rocznica powołania Towarzystwa Naukowego Krakowskiego

Łącznie – to jest z pracą drugich razem działać
i razem pięć się do góry...

Tworząc ten dobrowolny związek Członkowie Szkoły Głównej, chcieli przeto nie tylko dla życia akademicznego obszerniejsze uzyskać pole, silniejszy ruch i świeże nadać mu powaby; ale oraz udzielać bezpośrednio chętnej publiczności płonów, na swoich niwach uzbieranych i sprawiać się uroczyć w jej oczach z czynności i skutków, które w zaciszu skromnych Muz podjęte lub otrzymane, uchodzą zwykle baczności obojętnych, albo też zgiełkiem potocznego życia odurzonych przechodniów... Chcieli nadto obudzić i zaostriżyć w publiczności czulszy smak do rzeczy, w obręby rozumnego ducha zajętych, a przeto rzetelniejsze o nich, równie jak i o tych, którzy się im z powołania oddają upowszechnić zdanie... Chcieli na koniec zachęcić do uczestnictwa prac swoich i podać łatwą sposobność do współubiegania się, przy nieprzebranem nigdy żniwie umiejętności, wszelkim osobom, które chociaż do składu korporacji nauczycielskiej nie wchodzi, wszelako, będąc w tej mierze jednym duchem z członkami jej ożywione, do wspólnych także celów ostatecznie z niemi dążą... I te były dalsze powody naszego stowarzyszenia. Że uprawa nauk, że wzrost prawdziwej oświaty jest tym ostatecznym celem każdego naukowego, a więc i naszego towarzystwa, rzecz sama przemawia, że cel takowy najgodniejszym jest życzeń i zabiegów rozumnego człowieka, i o tem nikt rozumny nie wątpi, tak jak i to już prosty rozsądek łatwo pojmie i przyzna, że połączone w każdej, a więc i w sprawie ducha siły, więcej nierównie wydołać i dalej wkrótce posunąć ją potrafią, niżeli najmożliwsze zabiegi pojedynczych osób: że zatem Towarzystwa uczone najpewniejszy środek ku temu celowi podają.

Józef Brodowicz, „Rzut oka na stan ogólny Towarzystwa Naukowego z Uniwersytetem Jagiellońskim połączonego, poczynszy od zawiązania się jego w roku 1816, aż do końca roku 1839”, 25 II 1840 rok

Adam Jerzy Czartoryski (1770–1861), polityk, członek honorowy TNK od 1816 roku

Joachim Lelewel (1786–1861), historyk, profesor Uniwersytetu Wileńskiego i Uniwersytetu Warszawskiego, członek korespondent TNK od 1828 roku

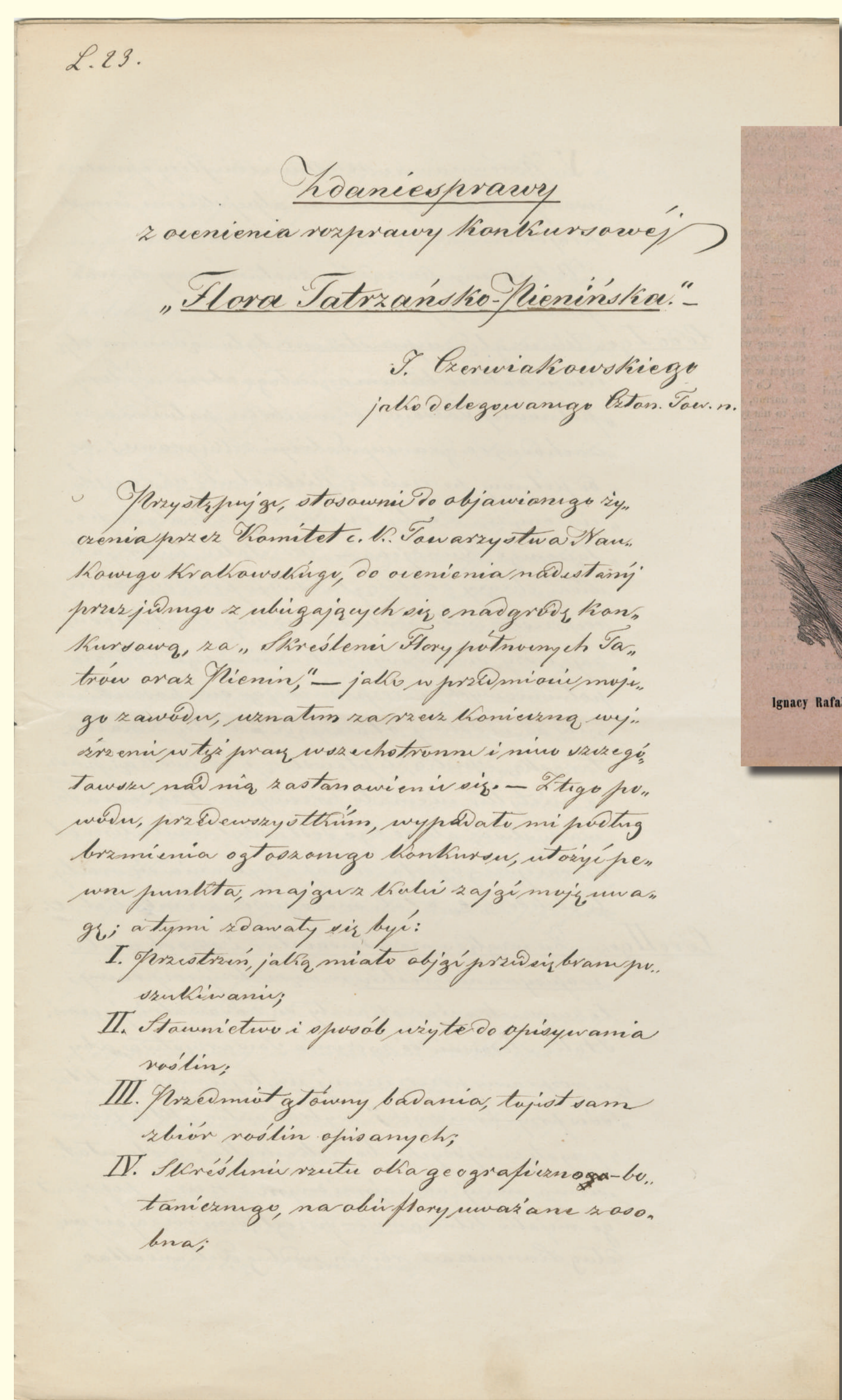
Ludwik Zejsner (1805–1871), geolog, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, członek czynny TNK od 1830 roku

Józef Kremer (1806–1875), filozof, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, członek czynny TNK od 1837 roku

Troskliwość Waszej Księżęcej Mości o wzrost nauk i powszechnego w narodzie światła, z jednej strony, a z drugiej dobro akademii ośmielają Rektora do przedstawienia Waszej Księżęcej Mości jednomyślnego wszystkich Profesorów życzenia i uchwała abyś raczył przyjąć tytuł członka honorowego Uniwersytetu Krakowskiego. Któż bowiem większy nadać zaszczyt? Kto obfitszą sprawić korzyść? Kto na koniec dzielniejszą wpiętać może opieką rzecz naszą, a stąd i dobro ojczyzny, nad pierwszego ze wszech względów w narodzie naszym Męża?

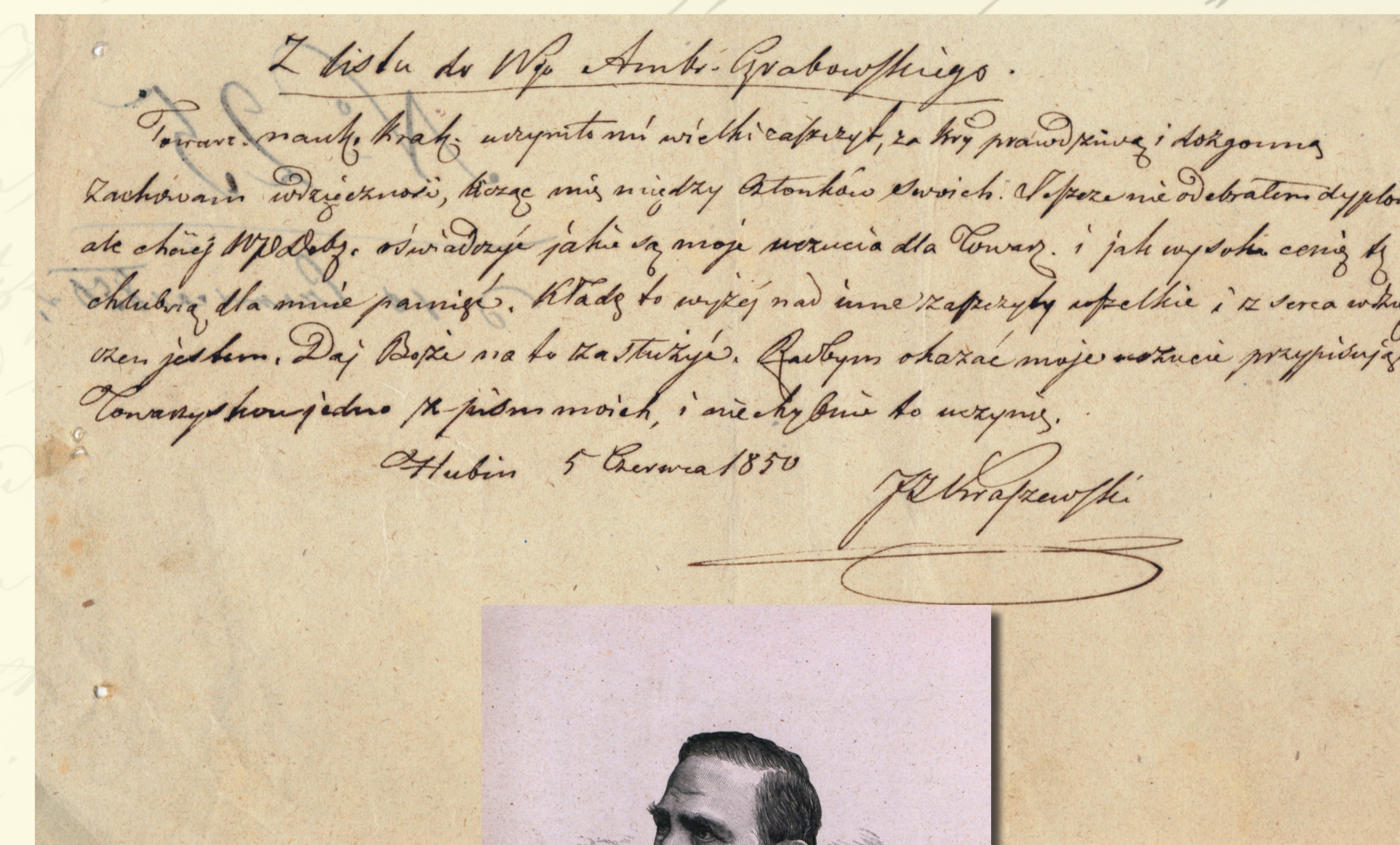
Z listu Walentego Litwińskiego do Adama Czartoryskiego z zawiadomieniem o wyborze na członka honorowego Towarzystwa Naukowego Krakowskiego, 30 VII 1815 rok.

Ignacy Rafał Czerwikowski (1808–1882), botanik, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, członek korespondent TNK od 1842 r., członek czynny od 1843 roku

Teofil Zebrawski (1800–1887), matematyk, biolog, archeolog, członek korespondent TNK od 1844, członek czynny od 1848 roku

List Józefa Ignacego Kraszewskiego do Ambrożygo Grabowskiego z podziękowaniem za wybór na członka TNK, 5 VI 1850 roku

Józef Ignacy Kraszewski (1812–1887), powieściopisarz, członek korespondent TNK od 1848 roku

